

Forfatter: Stub, Ambrosius

Titel: Udrag fra Digte

Citation: Stub, Ambrosius: "Digte", i Stub, Ambrosius: *Digte*, Rosenkilde og Bagger, 1972, s. 61.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-stub01val-shoot-idm140613725382224.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Digte

Han var født 1713 som Søn af en Fabrikant Palle Møller i Skanderborgegnen. Allerede 14 Aar gammel blev han Student og studerede derefter i 7 Aar, hvorefter han tog teologisk Eksamen med non. Da han ikke efter Faderens Ønske vilde være Præst, ophørte Faderen med at understøtte ham, og han fik derefter en lille Stilling som Kopist («Skriverkarl») i Kommercekollegiet. Da Stillingen ikke var tilstrækkelig indbringende, raadede en Ven ham til at søge Støtte hos Løvenørn for at opnaa en bedre Stilling og skrive en Ansøgning paa Vers. Denne blev meget naadigt modtaget, og Møller Friis vilde derefter søge personlig Audiens hos ham, men da Løvenørn blev syg, sendte han efter Vennens Forslag en versificeret Takke- og Bønsskrivelse. Det er dette Digt, der er bevaret. Da der i Digtet var flere vovede Hentydninger, blev der nedsat en Kommission for at tage Stilling til det. Han slap dog for videre Tiltale, men maatte fratræde Stillingen i Kommercekollegiet. Løvenørn, der var en jovial Herre, morede sig imidlertid over Digtet, og Møller Friis fik den følgende Tid sin Gang i hans Hus, og Løvenørn skaffede ham derefter en Stilling som Regimentskvartermester i Rendsborg. Heller ikke denne Stilling var dog tilfredsstillende, og Løvenørn opfordrede ham til at komme til København, hvor han vilde skaffe ham en bedre Stilling; men i Mellemtiden blev Løvenørn 62 syg og døde. En Tilfældighed førte derefter Møller Friis ind i Stillingen som Regeringens hemmelige Agent, og som saadan virkede han Resten af sit lange Liv. Hans Virksomhed gjaldt navnlig Forholdet til Rusland, og 1755 var han paa en hemmelig Mission hertil i Anledning af det gottorpske Spørgsmaal. Paa Grund af sine Fortjenester fik han store Udmærkelser. Han blev Notarius publicus i København og Generalauditør, og 1749 blev han adlet under Navnet de Tuxen - det er øjensynlig Grunden til, at han ikke kunde findes under sit gamle Navn. Efter Ruslandsrejsen blev han udnævnt til Generalkrigskommissær og fik 1775 Rang som Generalmajor. I sine senere Aar var han Kæmmerer ved Øresunds Toldkammer i Helsingør, hvor han døde 1792. I en Indberetning til Bernstorff 1786 har han selv udførligt gjort Rede for sit Liv.¹